

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **S. E., a. s., V.**, IČO: X., zastúpený Advokátskou kanceláriou: JUDr. I. B., s. r. o., J., proti žalovanému: **Z. S., a. s., K.**, IČO: X., zastúpený advokátom Mgr. R. K., D., **o určenie neplatnosti uznesení mimoriadneho valného zhromaždenia žalovaného**, na dovolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline zo dňa 30. mája 2007 č. k. 20Cob 340/2006-475, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline zo dňa 30. mája 2007 č. k. 20 Cob 340/2006-475 **zrušuje** a vec mu **vracia** na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Dolný Kubín rozsudkom zo dňa 14. 08. 2006 č. k. 9Cb 144/2005-370 určil, že uznesenia č. 2 až č. 10, prijaté na mimoriadnom valnom zhromaždení (ďalej len „MVZ“) žalovaného, konanom dňa 20. 09. 2005, sú neplatné. Návrh žalobcu v zostávajúcej časti ohľadom neplatnosti uznesenia č. 1 zamietol a žalovaného zaviazal zaplatiť na účet právnej zástupkyne žalobcu trovy konania vo výške 36 664,-- Sk.

Vykonaným dokazovaním mal súd za preukázané, že uplatnený nárok žalobcu je ohľadom uznesení č. 2 až č. 10 dôvodný. Uviedol, že medzi účastníkmi nebolo sporné, že dňa 20. 09. 2005 sa konalo MVZ žalovaného. Rovnako nebolo sporné ani to, že valného zhromaždenia (ďalej len „VZ“) sa nezúčastnil žalobca, ktorý v tom čase vlastnil 51% akcií žalovaného. Medzi nimi nebolo sporné ani to, že na VZ sa zúčastnil len jeden akcionár žalovaného, a to spoločnosť C., s. r. o. Napokon medzi nimi nebolo sporné ani to, že spoločnosť C., s. r. o., nebola v čase konania sporného VZ zapísaná v zozname akcionárov žalovaného. Súd poukázal na ust. § 156 ods. 6 Obchodného zákonníka, v zmysle ktorého práva spojené s akciou na meno je voči spoločnosti oprávnená vykonávať len osoba zapísaná v zozname akcionárov. Uviedol, že táto právna úprava je účinná od 01. 01. 2002, odkedy už

akcionárske práva nie sú viazané na akciu, ale na zápis v zozname akcionárov. V tejto súvislosti poukázal na odlišnosť českej právnej úpravy v ust. § 156 ods. 3 Obchodného zákonníka. Uviedol, že zatiaľ čo slovenská právna úprava neumožňuje výkon akcionárskych práv inej osobe než tej, čo je zapísaná v zozname akcionárov, česká právna úprava dáva možnosť výkonu akcionárskych práv aj vlastníkovi akcie, a to v prípade, ak sa preukáže, že zápis v zozname akcionárskych práv nezodpovedá skutočnosti. Podľa názoru súdu nemožno ani rozširujúcim výkladom ust. § 156 ods. 6 Obchodného zákonníka dospieť k takým záverom, ktoré sú predmetom výslovnej českej právnej úpravy v ust. § 156 ods. 3 českého Obchodného zákonníka. Súd v tejto súvislosti skúmal v zmysle ust. § 109 ods. 1 písm. b/ O. s. p. aj ústavnosť ustanovenia § 156 ods. 6 Obchodného zákonníka, najmä jeho súlad s čl. 20 Ústavy SR, ako aj s čl. 1 ods. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Súd konštatoval, že je totiž zrejmé, že splnenie nutnej a nevyvrátiteľnej podmienky pre výkon akcionárskych práv už nezávisí od činnosti akcionára (vlastníka akcii), ale od správania práve tej akciovej spoločnosti, ktorej sa zápis dotýka. O účinkoch prevodu akcií, ako aj o možnosti výkonu takto nadobudnutých akcionárskych práv, teda nerozhoduje nezainteresovaná tretia osoba, či orgán verejnej moci, ale priamo ten subjekt, ktorého sa zápis dotýka. Treba však poukázať na možnosť náhrady škody (ujmy), ktorú akcionár môže v dôsledku nečinnosti akciovej spoločnosti utrpieť. I keď dokazovanie vzniknutej ujmy v dôsledku odoprenia včasného prístupu akcionára k plnému výkonu nadobudnutých akcionárskych práv môže byť náročné, podľa názoru súdu nemožno vo všeobecnosti konštatovať rozpor predmetného ustanovenia s ústavou či európskym dohovorom. Súd preto konštatoval neplatnosť predmetných uznesení VZ z toho dôvodu, že predmetné VZ sa konalo bez prítomnosti akéhokoľvek oprávneného akcionára. Majoritný akcionár (žalobca) sa VZ totiž nezúčastnil a minoritný akcionár (C., s. r. o.) nemohol v tom čase vykonávať akcionárske práva, lebo nebol v deň konania VZ zapísaný v zozname akcionárov. Pokiaľ ide o ďalšie dôvody neplatnosti napadnutých uznesení, súd konštatoval, že iný dôvod neplatnosti uznesení nezistil. Podľa názoru súdu predmetné VZ bolo zvolané oprávnenou osobou, a to v súlade s ust. § 184 ods. 2 Obchodného zákonníka, v spojení s § 199 Obchodného zákonníka, pričom žalovaný preukázal splnenie týchto zákonných podmienok pre zvolanie VZ, čo i len jedným z členov dozornej rady. Ohľadom nedostatočnej uznášaniaschopnosti súd poukázal na obmedzenie hlasovacích práv žalobcu na základe predbežného opatrenia, vydaného Okresným súdom Bratislava III. vo veci č. k. 45Cb/70/05. Toto rozhodnutie iného súdu bolo v deň konania VZ vykonateľné a stále účinné. Pokiaľ tento súd odňal žalobcovi výkon hlasovacích práv, je správne, ak sa na takéhoto akcionára

pri hlasovaní neprihliada. Tým treba v zmysle ust. § 186 ods. 3 Obchodného zákonníka rozumieť už aj zistenie uznášaniaschopnosti prítomných akcionárov, inak by takto uložené obmedzenie strácalo praktický význam. Takýto záver platí zvlášť u majoritných akcionárov, ktorí by síce nemohli hlasovať, ale svojou neúčast'ou na hlasovaní by blokovali činnosť celej spoločnosti v prípade, že táto má v stanovách dohodnuté väčšie hlasovacie kvórum. V súvislosti s úpravou uznášaniaschopnosti, ktorá u žalovaného trvala aj po 01. 01. 2002, súd vychádzal z názoru, že obchodné spoločnosti majú aj po tomto termíne možnosť určiť takúto podmienku pre hlasovanie VZ. Hoci z ust. § 185 bola táto obligatórna podmienka vypustená, nie je oprávneným osobám zakázané dohodnúť si takúto podmienku v stanovách. Nemožno teda brániť akcionárom, aby si takúto podmienku do stanov vložili alebo ponechali. Poukazovať na domnelé obmedzovanie akcionárskych práv nad rámec zákona je nesprávne, keďže akcionár kúpou takej akcie súhlasí s podmienkami určenými v čase kúpy akcie v stanovách. Navyiac v zmysle ust. § 786c ods. 15 Obchodného zákonníka strácajú platnosť len tie ustanovenia stanov, ktoré upravujú práva a povinnosti v rozpore s donucujúcimi ustanoveniami tohto zákona. Ustanovenie § 185 ani žiadne iné ustanovenie Obchodného zákonníka však už neobsahuje podmienku pre uznášaniaschopnosť VZ. Preto ani nemožno takúto podmienku, obsiahnutú v stanovách, označiť za rozpornú, keďže v Obchodnom zákonníku nie je žiadne donucujúce ustanovenie, s ktorým by takáto podmienka bola v rozpore. Súd prvého stupňa ďalej konštatoval, že žalobca okrem uznesenia č. 1, ktoré malo len procedurálny charakter, mohol byť s poukazom na ust. § 131 ods. 2 v spojení s § 183 Obchodného zákonníka na svojich právach dotknutý každým uznesením č. 2 až č. 10, a to aj samostatne. Preto súd zamietol návrh len ohľadne uznesenia č. 1. Súd uviedol, že uznesením č. 2 bolo rozhodnuté o schválení ročnej účtovnej závierky a o rozdelení zisku. Takéto rozhodnutie sa bezprostredne týka každého (zvlášť) majoritného akcionára. Aj preto zákon výslovne vyžaduje konanie minimálne jedného VZ ročne s týmto bodom programu a sankcionuje prípadné nerešpektovanie. Uznesením č. 3 bol zmenený program konaného VZ, čo sa v nadväznosti na nižšie uvedenú neplatnosť rozhodnutí, doplnených o bodoch programu tiež priamo dotýka práv žalobcu. Uznesením č. 4 bolo rozhodnuté o zmene stanov, ktorým sa podstatným spôsobom zmenili najmä pravidlá zvolávania VZ žalovaného a hlasovania na ňom, čím sa pozícia žalobcu ako majoritného vlastníka výrazne oslabilo oproti minoritným akcionárom. Uzneseniami č. 5 až č. 10 boli vykonané zmeny vo všetkých orgánoch žalovaného, čím sa podstatným spôsobom zmenilo personálne obsadenie týchto orgánov bez toho, aby žalobca mohol do toho zasiahnuť.

Na odvolanie žalovaného Krajský súd v Žiline ako súd odvolací rozsudkom zo dňa 30. 05. 2007 č. k. 20 Cob 340/2006-475 rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že žalobu zamietol a žalobcu zaviazal nahradiť žalovanému trovy prvostupňového a odvolacieho konania 26 612,70 Sk na účet právneho zástupcu. Krajský súd v časti, týkajúcej sa nezákonnosti MVZ, sa stotožnil s vysloveným názorom prvostupňového súdu, že konané MVZ a na ňom prijaté uznesenia boli v rozpore so zákonom, keďže spoločnosť C., s. r. o., nebola zapísaná v zozname akcionárov a nenastali účinky uvedené v ust. § 156 ods. 7 Obchodného zákonníka v znení ku dňu konania MVZ. Z tohto dôvodu odvolací súd neprihliadol na iné rozhodnutie Okresného súdu Dolný Kubín, na ktoré poukazoval právny zástupca žalovaného pod č. k. 5 Cb 1/2006-182 z 26. 03. 2007, naviac keď v čase konania toto rozhodnutie z titulu podaného odvolania nebolo právoplatné. V rámci preskúmavania napadnutého výroku rozsudku odvolací súd vychádzajúc z ust. § 131 ods. 1 a 2 Obchodného zákonníka v znení účinnom k dátumu konaného MVZ preskúmaval, či bolo tvrdené a preukázané obmedzenie práv akcionára, ktorý sa určenia neplatnosti uznesení č. 2 až č. 10 domáhal a uviedol, že bolo preto potrebné vyhodnotiť predmet žaloby vo vzťahu k doloženým tvrdeniam žalobcu pred súdom prvého stupňa. K splneniu druhej podmienky uvedenej v ust. § 131 ods. 2 Obchodného zákonníka krajský súd uviedol, že v sporovom konaní platí dispozičná zásada, ktorej obsahom je oprávnenie účastníka na dispozíciu s konaním a jeho predmetom. Jej význam spočíva v procesnej a hmotnoprávnej konkretizácii a prejave ústavou garantovaného práva na súdnu ochranu a prejavuje sa v uplatnení žalobného práva (čl. 46 ods. 1 Ústavy SR). V tejto súvislosti odvolací súd poukázal na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky č. PL. ÚS 43/95. Dispozičná zásada sa preto prejavuje predovšetkým v dispozičných procesných a hmotných úkonoch účastníka. S predmetom žaloby, jej tvrdeniami disponuje účastník a túto dispozíciu nemôže prevziať súd. K záveru, vyslovenému prvostupňovým súdom, týkajúceho sa obmedzenia žalobcu ako akcionára napadnutými uzneseniami č. 2 až 10, na základe zopakovaného dokazovania bol odvolací súd odlišného názoru. K úspešnému splneniu kumulatívnej druhej podmienky preukázania obmedzenia žalobcu ako akcionára pre určenie neplatnosti napadnutých uznesení bolo potrebné podľa odvolacieho súdu obmedzenie tvrdiť a preukázať za splnenia povinnosti tvrdenia a dôkaznej povinnosti v ust. § 101 ods. 1 a § 120 ods. 1, 4 O. s. p. Odvolací súd ďalej skonštatoval, že v konaní pred prvostupňovým súdom nielen absentovali tvrdenia žalobcu, ale aj dôkazy, ktoré neboli predkladané. Pred súdom prvého stupňa neodznala námietka zhoršenia postavenia žalobcu v dôsledku prijatých uznesení MVZ vo vzťahu k zmene úpravy hlasovania na valnom zhromaždení. Vo vzťahu k tvrdeniu o rozdelení zisku podľa uznesenia č. 2 a tvrdenia

o predkupnom práve, ktoré malo výrazne obmedziť práva akcionára, tieto boli uvedené až vo vyjadrení žalobcu k odvolaniu. Zo žaloby, ako aj vyjadrení žalobcu odvolací súd nemal za zrejmé, v čom žalobca videl porušenie a obmedzenie svojho práva akcionára, napr. vo vzťahu k podielu na zisku spoločnosti vzhľadom k zneniu ust. § 178 ods. 1 Obchodného zákonníka. Nebolo akceptovateľné zo strany odvolacieho súdu prihliadnuť na iniciatívu okresného súdu - dôvody obmedzenia uvedené v odôvodnení rozsudku, keďže takéto tvrdenia a dôkazy neboli účastníkom konania pred prvostupňovým súdom predložené a v odvolacom konaní na ne nebolo možné prihliadnuť vzhľadom k poučeniu podľa ust. § 120 ods. 4 O. s. p. a nepreukázania žiadneho z dôvodov podľa ust. § 205a ods. 1 O. s. p. Opačným postupom by došlo k porušeniu zásady rovnosti účastníkov konania. V tejto súvislosti krajský súd poukázal na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 59/2000, z ktorého v odôvodnení je uvedené „na rovnaké postavenie účastníkov konania musí všeobecný súd prihliadať aj pri uplatňovaní ďalších ustanovení procesného predpisu, ktoré upravujú jeho postup v konaní“. Uviedol, že podľa čl. 47 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd sú si všetci účastníci v konaní rovní. Ústavnoprocenú zásadu rovnosti účastníkov konania obsahuje i platný Občiansky súdny poriadok, ktorý v § 18 ustanovuje, že všetci účastníci občianskeho súdneho konania majú rovnaké postavenie. Podstata tejto zásady spočíva v tom, že všetci účastníci občianskeho súdneho konania majú rovnaké procesné práva a povinnosti, ktoré uplatňujú a plnia za rovnakých procesných podmienok bez zvýhodnenia alebo diskriminácie niektorej z procesných práv. Preto v danom prípade, ak vstúpil iniciatívne okresný súd do konania pri posudzovaní obmedzenia práv žalobcu tak, ako uviedol v odôvodnení svojho rozhodnutia, pričom absentovali tvrdenia a dôkazy žalobcu, bola tým porušená zásada rovnosti uvedená v § 18 O. s. p., keď žalobca nepreukázal skutkový a právny základ ním požadovaného určenia v súlade s ust. § 131 ods. 2 Obchodného zákonníka. Vzhľadom k tomu, že v konaní nebolo preukázané obmedzenie práv žalobcu, odvolací súd rozsudok okresného súdu v napadnutom výroku zmenil a žalobu zamietol. Pre úplnosť odvolací súd uviedol, že ak žalobca k dátumu konania MVZ nemal na základe právoplatných súdnych rozhodnutí hlasovacie práva, reálne ani k obmedzeniu jeho práv dôjsť nemohlo.

Na dovolanie žalobcu Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom zo dňa 13. 05. 2010 č. k. 3 Obdo 45/2008-596 dovolanie žalobcu proti rozsudku odvolacieho súdu zamietol a žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovanému trovy dovolacieho konania na účet jeho právneho zástupcu v sume 120,13 Eur. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že súd prvého stupňa a tiež odvolací súd dospeli v danom prípade k zhodnému záveru, že uznesenia č. 2 až

10, prijaté na mimoriadnom valnom zhromaždení žalovaného, ktoré sa konalo 20. 09. 2005, sú v rozpore so zákonom, pretože o nich rozhodla obchodná spoločnosť, ktorá nebola zapísaná v zozname akcionárov žalovaného ku dňu konania mimoriadneho valného zhromaždenia.

Odvolačí súd však na základe zopakovaného dokazovania dospel k záveru, že žalobca nepreukázal a neosvedčil obmedzenie jeho práv akcionára, v dôsledku zisteného porušenia zákona. Nepochybne povinnosť tvrdiť a tiež osvedčiť tvrdené skutočnosti ohľadne splnenia zákonných hmotnoprávných podmienok práva v zákonnej lehote podľa ust. § 131 Obchodného zákonníka, v predmetnom sporovom konaní spočíva na žalobcovi, ktorý túto plní opísaním rozhodujúcich skutočností uplatňovaného nároku v žalobe a tiež doložením dôkazov, ktoré tvrdené skutočnosti osvedčujú. Dovolací súd ďalej uviedol, že z obsahu podanej žaloby je zrejmé, že žalobca v nej obmedzenie jeho práv konaním mimoriadneho valného zhromaždenia nekonkretizoval a toto ani nedoložil. Následne v konaní pred súdom prvého stupňa tvrdil, že jeho práva boli obmedzené rozhodnutím mimoriadneho valného zhromaždenia o zmene v orgánoch spoločnosti žalovaného. Podľa dovolacieho súdu je však nepochybné, že pozvánka na valné zhromaždenie mu bola doručená, z ktorého dôvodu mohlo byť naplnené i právo akcionára, a to zúčastniť sa valného zhromaždenia, a na ňom tiež predkladať návrhy. Zo skutočnosti, že žalobca mal hlasovacie právo súdnym rozhodnutím obmedzené, nemožno vyvodiť, že mu toto právo konaním valného zhromaždenia bolo upreté. Dovolací súd dodal, že akcionár má garantované právo podávať návrhy na zmenu v orgánoch spoločnosti a byť na ich voľbe účastný. Ich samotnou zmenou však nie sú jeho práva akcionára obmedzené. Právo akcionára podieľať sa na riadení spoločnosti spočíva totiž najmä v jeho práve zúčastniť sa na valnom zhromaždení, požadovať a dostať na ňom vysvetlenia, týkajúce sa spoločnosti a práve uplatňovať na ňom návrhy a protinávrhy. Žalobca tiež v konaní pred súdom prvého stupňa na pojednávaní dňa 09. 08. 2006 tvrdil, že na svojich právach bol obmedzený rozhodnutím o rozdelení podielu na zisku, ktoré tvrdenie však nekonkretizoval a tiež nedoložil. Na tomto pojednávaní namietal tiež ďalší formálny dôvod neplatnosti uznesení valného zhromaždenia, ktorý však v uvedenej zákonnej lehote neuplatnil, a pre ktorý dôvod už k tejto tvrdenej skutočnosti nebolo možné prihliadnuť. Pokiaľ teda odvolací súd uzavrel, že žalobca v zákonnej lehote neosvedčil obmedzenie jeho práv akcionára konaním mimoriadneho valného zhromaždenia žalovaného, vychádza jeho rozhodnutie zo správneho právneho posúdenia veci. Pre úplnosť dovolací súd uviedol, že súd rozhoduje v sporovom konaní na základe preukázaných skutočností, tvrdených účastníkmi, je

však oprávnený výnimočne na ich preukázanie vykonať aj iné dôkazy, než sú účastníkmi doložené, resp. navrhované (§ 120 ods. 1 O. s. p.). Po vyhlásení uznesenia, ktorým sa dokazovanie končí, súd na neskôr predložené dôkazy a tvrdené skutočnosti nemôže prihliadať (§ 120 ods. 4 O. s. p.). Na základe uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa ust. § 243b ods. 1 O. s. p. dovolanie žalobcu zamietol. V dovolacom konaní úspešnému žalovanému priznal Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa ust. § 142 ods. 1 v spojení s ust. § 243b ods. 5 O. s. p. náhradu trov dovolacieho konania.

Ústavný súd Slovenskej republiky o sťažnosti žalobcu, ktorou sťažnosťou žalobca namietal porušenie svojich základných práv zaručených v čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom dovolacieho súdu, nálezom zo dňa 16. 06. 2011 č. IV ÚS 434/2010-39 rozhodol tak, že základné právo žalobcu na súdnu ochranu porušené bolo a rozsudok dovolacieho súdu zrušil a vrátil mu na ďalšie konanie. Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky uložil povinnosť uhradiť žalobcovi trovy konania a vo zvyšnej časti sťažnosti žalobcu nevyhovel. Podľa názoru ústavného súdu najvyšší súd formálne konštatoval, že sťažovateľka nepreukázala v zákonnej lehote obmedzenie svojich práv ako akcionára konaním mimoriadneho valného zhromaždenia; opomenul pritom skutočnosť, resp. nevysporiadal sa s otázkou, že každé rozhodovanie o právach akcionára sa ho dotýka, najmä otázky, ktorá sa týka podielu akcionára na zisku akciovej spoločnosti, o ktorom v danom prípade rozhodovalo aj mimoriadne valné zhromaždenie, ktoré napáda sťažovateľka. Vzhľadom na uvedené ústavný súd dospel k záveru, že namietaný rozsudok najvyššieho súdu nemožno z hľadiska požiadaviek riadneho a presvedčivého odôvodnenia vrátane povinnosti vyrovnáť sa s námietkami účastníka konania, ktoré majú vzťah k prerokovanej veci, akceptovať. Ústavný súd sa predovšetkým nestotožnil s formalistickým výkladom ustanovení § 131 ods. 1 a 2 Obchodného zákonníka, uplatneným v namietanom rozsudku najvyššieho súdu ako dovolacieho súdu v kontexte so skutočnosťou, že v danom prípade nebolo sporné, že mimoriadne valné zhromaždenie bolo zvolané neoprávnenou osobou a na ňom prijaté uznesenia boli v rozpore so zákonom, pričom zo samotného obsahu programu tohto valného zhromaždenia vyplývalo, že sa dotýka práv akcionárov príslušnej obchodnej spoločnosti. Ústavný súd sa naopak vo vzťahu k splneniu „kumulatívnej podmienky“ ustanovenej v § 131 ods. 2 Obchodného zákonníka v právnom spore podľa ust. § 131 ods. 1 Obchodného zákonníka stotožnil s právnym názorom žalobcu, podľa ktorého v takomto právnom spore „... postačí preukázať, že v rozpore so zákonom prípadne stanovami spoločnosti valným zhromaždením bolo prijaté rozhodnutie, ktoré vo vzťahu k obsahu programu valného

zhromaždenia sa dotýkalo akéhokoľvek práva patriaceho akcionárovi a bolo by nadbytočné, v rozpore s právnou normou a aj v rozpore s uplatneným nárokom na takomto skutkovom základe takto postihnutého akcionára skúmať, či aj jeho práva reálne porušené boli.“ Keďže ústavný súd dospel k záveru, že namietaným rozsudkom najvyššieho súdu bolo porušené základné právo sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a v nadväznosti na to ho zrušil, nepovažoval už za nevyhnutné zaujať meritórny postoj aj k namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 20 ods. 1 ústavy. Vychádzal pritom z princípu minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov (napr. IV. ÚS 303/04, III. ÚS 167/2010) založeného na skutočnosti, že nálezom zrušujúcim namietaný rozsudok a vrátením veci najvyššiemu súdu na ďalšie konanie sa vytvára procesný priestor na ochranu tohto základného práva hmotného charakteru v rámci ďalšieho konania pred najvyšším súdom (m. m. IV. ÚS 149/09, IV. ÚS 136/2010). Z toho dôvodu ústavný súd sťažnosti v časti, ktorou sťažovateľ namietal porušenie svojho základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, nevyhovel. Výrok o trovách konania sa zakladá podľa ust. § 31a zákona o ústavnom súde v spojení s ust. § 149 O. s. p.

Najvyšší súd Slovenskej republiky v ďalšom konaní prejednal vec v zmysle ust. § 56 ods. 6 zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky a konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov, ako aj ust. § 10a ods. 1 O. s. p. a dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je dôvodné.

Návrhom zo dňa 28. 09. 2005 sa žalobca domáhal určenia neplatnosti všetkých desiatich uznesení prijatých na MVZ žalovaného konanom dňa 20. 09. 2005. Podaný návrh vo veci samej žalobca odôvodňoval tým, že on bol v čase konania sporného VZ majoritným akcionárom žalovaného, keďže vlastnil 51% jeho akcií. Okrem žalobcu bola v tom čase akcionárom žalovaného aj spoločnosť C., s. r. o., ktorá bola vlastníkom 49% akcií. Táto spoločnosť však v deň konania VZ nebola zapísaná v zozname akcionárov žalovaného. Žalobca v tejto súvislosti poukazoval na ust. § 156 ods. 6 Obchodného zákonníka, v zmysle ktorého práva spojené s akciou na meno je voči akciovej spoločnosti oprávnená vykonávať len osoba zapísaná v zozname akcionárov. Ďalším dôvodom neplatnosti uznesení mala byť podľa žalobcu skutočnosť, že VZ zvolal len jeden člen dozornej rady a nie dozorná rada ako kolektívny orgán v zmysle ust. § 199 Obchodného zákonníka. Žalobca poukazoval aj na skutočnosť, že VZ nebolo uznášaniaschopné, keďže sa jeho konania nezúčastnili akcionári, ktorí vlastnili viac ako 50% akcií tak, ako bola táto podmienka upravená v článku XI. bod 3.

stanov žalovaného v znení platnom v čase konania VZ. Na VZ sa totiž zúčastnil len menšinový akcionár (C., s. r. o.). Hlasovacie práva žalobcu boli v tom čase síce obmedzené predbežným opatrením Okresného súdu Bratislava III. č. k. 45 Cb 70/2005, avšak podľa názoru žalobcu pri zisťovaní kvóra potrebného pre hlasovanie na VZ sa malo prihliadať aj na tieto jeho akcie. Posledný, štvrtý dôvod neplatnosti uznesení už súvisí s neúčastou žalobcu na VZ. Žalobca poukazoval na program VZ, ktorý bol rozšírený v rozpore s ust. § 185 Obchodného zákonníka bez toho, aby s tým súhlasili všetci akcionári a bez toho, aby boli všetci akcionári na VZ prítomní. Žalobca svoje tvrdenia preukazoval najmä notárskou zápisnicou o konaní VZ, výpisom zo zoznamu akcionárov žalovaného, rozhodnutím obchodného registra o zápise zmien v orgánoch žalovaného, stanovami žalovaného a pozvánkou na VZ.

Na pojednávaní konanom pred súdom prvého stupňa dňa 09. 08. 2006, žalobca doplnil svoj žalobný návrh, ktorým doplnením poukázal na to, že jeho práva mohli byť obmedzené tým, že bolo porušené jeho právo na riadne zvolanie valného zhromaždenia, právo na rozdelenie podielu zo zisku a jeho právo na rozhodnutie o zmene programu valného zhromaždenia.

Odvolačný súd vo svojom rozhodnutí poukázal na ust. § 131 ods. 1 a 2 Obchodného zákonníka, z ktorého ustanovenia podľa tohto súdu vyplýva, že pre vyhovenie žaloby sa vyžaduje kumulatívne splnenie dvoch hmotnoprávných podmienok a to konštatovanie rozporu so zákonom, spoločenskou zmluvou alebo stanovami a druhou ak toto porušenie – rozpor mohlo obmedziť práva spoločníka – akcionára. K úspešnému splneniu kumulatívnej druhej podmienky preukázania obmedzenia žalobcu ako akcionára pre určenie neplatnosti napadnutých uznesení bolo podľa odvolacieho súdu potrebné obmedzenie nielen tvrdiť, ale aj preukázať za splnenia povinnosti tvrdenia a dôkaznej povinnosti podľa ust. § 101 ods. 1 a § 120 ods. 1, 4 O. s. p.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd poukazuje v súvislosti s právnym názorom odvolacieho súdu vysloveným vyššie, že je potrebné rozlišovať medzi povinnosťou tvrdiť a dôkaznou povinnosťou, nakoľko ide o rôzne procesné úkony s rôznou povahou a tieto úkony nie je možné stotožňovať. Účastníci konania sú povinní prispieť k tomu, aby sa dosiahol účel konania najmä tým, že pravdivo a úplne opíšu všetky potrebné skutočnosti, označia dôkazné prostriedky a že dbajú na pokyny súdu (ust. § 101 ods. 1 O. s. p.). Účastníci

sú povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení (ust. § 120 ods. 1 prvá veta O. s. p.). Z uvedeného vyplýva, že navrhovanie dôkazov má priamu spojitosť s povinnosťou tvrdenia, avšak v cit. ustanoveniach sa neuvádza, že by sa povinnosť tvrdenia musela samotným účastníkom aj preukázať. Procesné dokazovanie ako procesný postup vykonáva súd a slúži k získaniu správ o tvrdených dôležitých skutočnostiach, ktoré zostali v konaní pochybné. Tieto tvrdenia sú teda predmetom procesného dokazovania a súd pred vydaním rozhodnutia zvaží, ktoré skutočnosti alebo tvrdenia má za preukázané. Záver odvolacieho súdu o tom, že istú skutočnosť, v danom prípade obmedzenie práv akcionára ako dôsledok prijatia rozhodnutia VZ, bolo potrebné žalobcom v konaní nielen tvrdiť, ale aj preukázať za splnenia povinnosti tvrdenia a dôkaznej povinnosti, je nesprávny. Ako ďalej vyplýva z obsahu zápisnice z pojednávania pred súdom prvého stupňa dňa 09. 08. 2006, žalobca v konaní tvrdil, že jeho práva ako akcionára boli porušené. Konštatovanie odvolacieho súdu o absencii takýchto tvrdení je preto zmätočné.

Vo vzťahu k tvrdeniu odvolacieho súdu ohľadom splnenia „kumulatívnej podmienky“ ustanovenej § 131 ods. 2 Obchodného zákonníka, dovolací súd poukazuje na záver Ústavného súdu SR v predmetnej veci, podľa ktorého záveru každé rozhodovanie o právach akcionára sa ho dotýka, najmä otázky, ktorá sa týka podielu akcionára na zisku akciovej spoločnosti, o ktorom v danom prípade rozhodovalo aj MVZ. Preto postačí preukázať, že v rozpore so zákonom prípadne stanovami spoločnosti VZ bolo prijaté rozhodnutie, ktoré vo vzťahu k obsahu programu VZ sa dotýkalo akéhokoľvek práva patriaceho akcionárovi a bolo by nadbytočné, v rozpore s právnou normou a aj v rozpore s uplatneným nárokom na takomto skutkovom základe takto postihnutého akcionára skúmať, či aj jeho práva reálne porušené boli.

Vzhľadom na vyššie uvedené, dovolací súd konštatuje, že odvolací súd nevykonával dokazovanie na preukázanie obmedzenia práv akcionára podľa ust. § 131 ods. 2 Obchodného zákonníka. Odvolací súd sa v konaní vôbec nezaoberal možnosťou obmedzenia práv žalobcu ako akcionára v súvislosti s prijatými uzneseniami č. 2 až 10 MVZ. Z tohto dôvodu Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa ust. § 243b ods. 2 prvá veta O. s. p. rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, nakoľko neboli naplnené podmienky na zmenu rozhodnutia ustanovené v § 243b ods. 2 druhá veta O. s. p.

V zmysle nálezu Ústavného súdu SR v predmetnej veci sa bude potrebné v ostatnom konaní zamerať aj na zodpovedanie otázky zvolania MVZ oprávnenou osobou, ako aj na zákonnosť prijatých uznesení na dotknutom zhromaždení, pretože z obsahu programu tohto zhromaždenia vyplývalo, že sa dotýka práv akcionárov príslušnej obchodnej spoločnosti.

Podľa ust. § 226 O. s. p. pre Krajský súd v Žiline, ktorému sa vec vracia na ďalšie konanie je právny názor Najvyššieho súdu Slovenskej republiky záväzný.

V novom rozhodnutí rozhodne súd, ktorému sa vec vracia na ďalšie konanie v zmysle § 243d ods. 1 O. s. p. znova aj o trovách pôvodného a dovolacieho konania.

Toto rozhodnutie bolo prijaté rozhodnutím senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie: Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 22. februára 2012

JUDr. Beata Miničová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Hana Segečová